

Nr 40.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1932 kl. 2 e. m.

Utlåtande med anledning av väckt motion om efterskänkande av vissa belopp av lån, som beviljats till ett företag för torrläggning av mark inom Gällareds socken i Hallands län.

(1:sta avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion II: 96 av herr *Andersson* i Falkenberg har hemställts, att riksdagen måtte medgiva delägarna i ett företag avseende Lillåns och tillstötande vattendrags uppgrävning för torrläggning av mark tillhörande vissa hemman i Gällareds socken av Hallands län befrielse från ett företaget år 1921 beviljat lån om 6,420 kronor samt nedsättning med 1,308 kronor eller 30 procent av det lån om 4,360 kronor, som år 1923 beviljades då tillträdande intressenter.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionen.

Över motionen hava efter av utskottet därom i vederbörlig ordning gjord framställning yttranden avgivits den 29 februari 1932 av lantbruksstyrelsen och den 8 mars 1932 av statskontoret.

I *motionen* framhålles, hurusom för upprepning och uppgrävning av Lillån och tillstötande vattendrag för torrläggning av mark tillhörande Gällared, Skälstorp, Norrmanstorp m. fl. hemman i Gällareds socken av Hallands län av Kungl. Maj:t beviljats *dels 1919* ett lån från odlingslånefonden å 13,580 kronor och ett anslag från allmänna avdikningsanslaget å 7,620 kronor, *dels 1921* på grund av den allmänna prisstegringen ett ytterligare lån från odlingslånefonden av 6,420 kronor, *dels ock 1923* sedan företaget utökats att omfatta ytterligare två hemman ett odlingslån å 4,360 kronor och ett anslag från allmänna avdikningsanslaget å 1,660 kronor. Sammanlagt hade till företaget av statsmedel sålunda utbetalts 24,360 kronor i lån och 9,280 kronor i anslag utan återbetalningsskyldighet. Kostnaderna för företaget hade av lantbruksstyrelsen beräknats till 33,795 kronor 73 öre.

Den genom företaget uppkomna båtnaden syntes motionären dels ha blivit beräknad i överkant och dels hade sedermera genom det allmänna prisfallet särskilt på jordbruksprodukter möjligheterna till förräntning av den beräknade kostnaden blivit alldeles omöjliggjord. Till stöd för sin framställning har motionären åberopat ett vid motionen såsom bilaga fogat yttrande av f. domänintendenten i Hallands län G. B. Hellman och jordbrukskonsulenten i samma län H. J. Bergström.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande yttrat följande.

Ifrågavarande torrlägningsföretag är att räkna till den stora grupp av kristidsarbeten, som kommo till utförande under en period av synnerligen högt uppskruvade arbetspriser och jordvärden. Vid detta liksom flertalet dylika företag har endast en mycket obetydlig del av de, sedan statsbidraget erhållits, återstående utgifterna täckts medelst av intressenterna tillskjutna medel, utan har huvudparten därav likviderats genom lån. Att svårigheter måste uppstå, när återbetalningen av lånen sedermera skall ske under en efterföljande depressionstid, är helt naturligt. Emellertid är fördelen för låntagarna av de, i jämförelse med vad fallet är vid annan långivning, låga ränte- och amorteringssatserna för avdikningslånen under sådana förhållanden av väsentligt värde.

Säkerligen göra sig liknande svårigheter gällande i fråga om ett mycket stort antal andra torrlägningsföretag, vilka i likhet med det här ifrågavarande tillkommit under kristiden. Med hänsyn till de mycket vittgående konsekvenser, som utan tvivel bliva en följd av ett tillmötesgående av framkomna anspråk på ytterligare understöd från statens sida till dylika företag, synes försiktigheten bjuda, att ansökningar i sådant avseende underkastas en särskilt ingående prövning.

Beträffande den nu ifrågavarande framställningen vill lantbruksstyrelsen erinra, att styrelsen uti ett till Kungl. Maj:t den 27 januari 1930 avgivet utlåtande över en då föreliggande ansökning om avskrivning av viss del av till företaget beviljade lånet, framhållit, att företagets ekonomiska svårigheter icke kunde anses jämförbara med vad som varit fallet vid vissa andra kristidsföretag, beträffande vilka riksdagen funnit särskilda skäl föreligga för anvisande av ytterligare understöd av statsmedel utöver författningens sådana. Några nya omständigheter, som kunna föranleda ett frångående av denna uppfattning, synas därefter icke hava inträffat. Lantbruksstyrelsen finner sig därför icke kunna tillstyrka bifall till den föreliggande motionen.

Statskontoret har anslutit sig till vad lantbruksstyrelsen i ärendet uttalat och därför i likhet med styrelsen avstyrkt bifall till motionen.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen i ärendet anfört anser sig utskottet icke böra förorda motionen.

Utskottet.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II: 96 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 april 1932.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Carl E. Eriksson, Fritiof Gustafson, friherre Lagerfelt, Dalberg, August W. Johansson, Henriksson* och *Karl A. Johanson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Carlström, Uddenberg, Bengtsson* i Kullen, *Månsson* i Erlandsro, *Andersson* i Löbbo och *Pehrsson* i Bramstorp.
